

Намуна

Кириш кисми

Якка тартибдаги тадбиркор _____ лойихасининг бизнес-режаси, _____ шаҳрида полиз экинларини кичик хажмда, Адлия Вазирлиги томонидан қабул қилинган №____ сонли кура, бюджетдан ташқари ресурслари ҳисобидан кичик ва урта бизнес субъектларини кредитлаш механизми тартиби орқали молиялаштириш натижасида, ишлаб чиқаришни ташкиллаштиришни асослаш мақсадида тақдим этилмоқда.

Лойиха ташаббусқори томонидан, _____ шаҳрининг полиз экинлари бозорини урганиб, таҳлил қилиш натижасида, ушбу маҳсулотларини кичик хажмда ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш тугрисида қарор қабул қилинди. Шаҳарда ушбу маҳсулотлар бозорида вужудга келган шароит, яъни арзон нархдаги, юқори сифатли полиз маҳсулотларига талабнинг катталиги, бундай қарорни қабул қилишга асос бўлди.

Лойихани амалга ошириш учун, кредит ҳисобидан сотиб олинadиган иссиқ хонасини усқуналари лойиха ташаббусқорининг мулки бўлган, ишлаб чиқариш майдонига жойлаштириш кузда тутилмоқда.

Ушбу лойихани амалга ошириш, шаҳримизнинг ички истеъмол бозорини, юқори сифатли, нархи арзон, маҳаллий ишлаб чиқаришнинг маҳсулотлари билан тулдириш, лойихани ижобий амалга оширилиши натижасида олинadиган фойдани эса, ишлаб чиқаришни кенгайтиришга йуналтиришга ички имқоният яратиб беради.

1.ЛОЙИХАНИНГ МАҚСАДИ.

Ушбу лойихани амалга оширишдан мақсад, полиз маҳсулотларини кичик хажмда ишлаб чиқаришни ташкиллаштиришни асослашдир. Ишлаб чиқариладиган полиз маҳсулотини асосан, помидор ва бодринг ишлаб чиқариш учун хом-аше сифатида ишлатиш режалаштирилмоқда. Бундан қузланган асосий мақсад, ишлаб чиқариш жараенининг узлуксизлигини таъминлашдир.

Якка тартибдаги тадбиркор _____ умумий иш фаолияти стратегияси билан ушбу маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш лойихаси уртасида ички зиддият йукдир.

Лойиха ташаббусқорининг, лойихани амалга оширишдан мақсад қуйидаги сабабларга кура:

- махсулот таннархининг юкори эмаслигига нисбатан капитал харажатларнинг тезда узини коплай олишлиги,

- хом- ашени етказиб берувчилар ва тайер махсулотларни сотувчи каналларнинг ташкиллаштирилганлиги ва етарли даражада тажрибага эга эканлигидан, лойиханинг мақсадга мувофиқлигини курсатади.

Хом-ашени етказиб берувчилар ва ишлаб чиқариладиган тайер махсулотларнинг потенциал харидорлари билан лойиха ташаббускорининг уртасида, ушбу лойиха буйича олиб борилган музокаралар, уларнинг лойиха буйича ҳамкорлик қилишга жуда катта қизиқиши ва истаги борлигини курсатди. Худудий қулай жойлашганлиги, ҳамда ишлаб чиқариладиган тайер махсулотлар харид бозорининг кенглиги сабабли, лойихани амалга ошириш учун жуда яхши имконият яратилади.

11. БОЗОР ВА МАРКЕТИНГ КОНЦЕПЦИЯСИ.

_____ вилояти ва _____ шахри худудига полиз махсулотлари, асосан четдан олиб келинади. Полиз махсулотлари _____ шахрида турли хил корхоналарда асосан ишлаб чиқарилади. Полиз махсулотларига булган талабнинг қолган қисми Тошкент, Самарканд вилоятларида ишлаб чиқарилган махсулотларнинг келтириш натижасида қопланмоқда. Юкорида қайд қилинган корхоналарнинг ишлаб чиқарилаётган махсулотларининг таннархи юкорилигига, корхоналар балансидаги асосий воситаларининг қиймати катталиги, бошқа вилоятлардан келтиришда транспорт харажатлари махсулот нархига қушилиши сабабдир.

Шунинг учун _____ шахрида ички ва ташқи истеъмол бозорларининг талабига, сифати жиҳатидан тулик жавоб берадиган полиз махсулотларини кичик ҳажмда ишлаб чиқаришни ташкил этиш мақсадга мувофиқ булади.

Статистика маълумотларига қура, _____ вилоятининг аҳоли сони _____ йилда _____ кишини, _____ шахрининг аҳоли сони _____ кишини ташкил этди. Ишлаб чиқариладиган махсулотларнинг асосий харидори - аҳолидир. Бундан ташқари савдо корхона ва ташкилотлари, фирмалари ҳам ушбу махсулотнинг потенциал харидорлари ҳисобланади.

_____ шахрида полиз махсулотларини кичик ҳажмда ишлаб чиқарадиган корхоналар жуда озчиликни ташкил этади. Бундай корхоналарнинг рақобатга қучлилиги томони, биринчи навбатда бозордаги талабнинг узғаришига тезда мослашиш хусусиятининг умумийлиги билан белгиланади. Юкорида қайд этилган хусусиятга қура, амалга ошириладиган лойиханинг, биринчи навбатда, тушаётган талабга қараб, ишлаб чиқариладиган махсулотлар ассортиментини ва номенклатурасини қисқа муддат ичида узгартириш, мослаштириш, махсулотларни ишлаб чиқаришда,

ишлаб чиқаришнинг ички харажатларининг пастлиги, ракобатга бардош бериш имкониятига эга булишини кафолатлайди.

СОТИШ ПРОГРАММАСИ

Ишлаб чиқарилган полиз махсулотларини вилоят ва _____ шаҳри худудида жойлашган истеъмолчилар билан тугридан-тугри тузилган шартномалар асосида амалга оширилади.

Сотиш программаси стратегияси, ишлаб чиқариладиган махсулотларнинг сифати, ишлаб чиқарилаётган махсулот турига булган талабни ҳамма вақт урганиш, бозор шароитини узгаришига тезда мослашиш, ҳамда, юқорида кайд этилган фикрлардан келиб чиққан холда, тайер махсулотга нархнинг тез мослашувчи тактикаси белгиланади.

111. ЛОЙИХА НАРХИ.

Лойиханинг умумий нархи 2200000 сумни ташкил этади. Шундан асосий капиталнинг киймати 1984000 сумни, оборот капиталининг киймати 216000 сумни ташкил этади.

Лойихани амалга ошириш учун, лойиха ташаббускори томонидан, банкдан, 2000000 сум миқдорида қарз маблағлари ҳисобидан иссик хона қуриш учун керак буладиган хом-ашени олиш режалаштирилган.

Шундан: - 1784000 сум – асосий капиталга
- 216000 сум – айланма капиталига.

3.1 таблицада, лойиха нархи аниқ қурсатилган.

Лойиханинг умумий нархи

Таблица 3.1.

№		Ташаббускор ҳиссаси (сум)	Банк кредити (сум)	Умумий миқдори (сум)
1.	Иморат, иш майдони	200000	0	200000
2.	Иссик хона қуриш учун олинадиган ускуналар	0	1784000	1784000
3.	Хом-аше	0	216000	216000
	ЖАМИ	200000	2000000	2200000

Лойихада ҳисоб-китоблар учун қабул қилинган кредит шартлари

1. Кредит миқдори – 2000000 сум
2. Қайтариш муддати – 36 ой
3. Имтиёз даври – 0 ой
4. Йиллик фойз ставкаси – 10 %
5. Кредитни епиш - ҳар 6 ойда, ярим йиллик баъдаллар билан қайтариш.

IV. ИШЛАБ ЧИКАРИШ ПРОГРАММАСИ

Ишлаб чиқариш режаси.

Ишлаб чиқариш режаси ва ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар номенклатураси, кредит ҳисобидан сотиб олинadиган ойна ва угълникларнинг, ишлаб чиқариш қуввати ва техник имкониятидан келиб чиққан ҳолда тузилди.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажми, 1 йилда, яъни 365 иш кунида лойиха бўйича тулик қувватда ишлаганда, 4800 кг помидор ва бодринг етиштирилади.

Ишлаб чиқариш режасини тузишда, ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш жараени ҳам эътиборга олинган.

Ишлаб чиқаришни тайерлаш.

Ишлаб чиқаришнинг жараени, узини ичига, олинаетган технологик полиз экинларини ишлаб чиқариш машиналари, ишлаб чиқариш объектини қайта мослаштириш тадбирлари ва шу тадбирлар билан боғлиқ харажатларни олади.

Ушбу харажатлар лойиха ташаббускори ҳисобидан қопланади.

Ишлаб чиқариш жараени.

Якка тартибдаги тадбиркор _____, кредит маблағлари ҳисобидан олинadиган ойна угълник ва бошки кетадиган материаллар иссиқ хона қурилади, полиз экинларини ишлаб чиқариш иссиқ хонани ташкиллаштиришни режалаштирган.

Кредит олингандан сунг, тадбиркор 10 кун мобайнида керакли ускуналарни сотиб олиб, хонани ишга туширади. Шу мақсадда тадбиркор, ускуналарни куйидаги етказиб берувчилар билан шартномалар тузган:

Лойихада курсатилган иссик хонага хар мавсумда 1600 кг помидор бодринг етиштиради. Бир мавсумда 1600 кг тайер махсулот чикарилади. Бизнес-режада, 120 кун хисобида кабул килинган.

Помидор ва бодринг етиштириш учун, тадбиркор томонидан сотиб оладиган кучатлик махсулоти хом-аше сифатида фойдаланилади. 1 дона кучатнинг таннархи 10 сумга тенгдир.

Таблица 4.2

№		Улчов бирлиги	Сони	Нархи	Суммаси
1.	Помидор ва бодринг кучати	дона	1600	10	16000
2.	Угит	кг	100	2000	200000
	ЖАМИ				216000

Иссик хонанинг бир мавсумда 1600 дона помидор ва бодринг кучати етиштирилади.

Электрэнергия харажатлари

Иссик хонанинг бир иш кунда ёридгич ва иситиш ускуналари тулик кувват билан ишлаганда, хамда цехни еритиш ва бошка талабларини кондиритишга 45 кВт электрэнергия сарф килади. Тадбиркор, 1 кВт.га 5,5 сум хисобидан тулайди. Электрэнергияга бир иш кунда килинадиган харажатлар 247,5 сумни ташкил этади.

Транспорт харажатлари

Хом-аше ва полиз экинларини етиштириш иссик хонага олиб келишга, тайер махсулотни харидорларга етказиб беришга транспорт ижарага олинади. Транспорт харажатлари махсулот таннархининг 1 % микдориде кабул килинган. Уртача бир ой давомида 12480 сумга тенгдир.

4.1 таблицада 1 кг тайер махсулот ишлаб чикариш харажатлари курсатилган.

1 кг макарон ишлаб чикариш калькуляцияси

Таблица 4.5

№	Харажатлар номи	Умумий микдори (сум)
1.	Хом-аше ва материаллар	135
5.	Электрэнергия харажатлари	0,62
6.	Транспорт харажатлари	1,3

	ЖАМИ	136,92=137
--	------	------------

1 мавсумда муддат ичида 1600 дона помидор ва бодринг махсулотлари етиштирилади. 1 мавсум ичида режага кура, ишлаб чиқариладиган махсулотларнинг таннархи 219200 сумни ташкил этади.

V.СОЛИГЛАР, ТУЛОВЛАР ВА ЧЕГИРМАЛАР.

Узбекистон Республикаси «Солиг кодекси»нинг 71-мақоласи «Кушилган қиймат солигидан қуйидагилар озод қилинади»: 12-пункти кура «узи етиштирган кишлок хужалик махсулотларини реализация қилиши»га асосан қушилган қиймат солиги ҳисобланмайди. «Солиг кодекси»нинг 31-моддаси «Якка тартибдаги тадбиркор шахсларни даромад (фойда) солигидан озод қилиш» 11- пункти «янги ташкил қилинган фермер хужаликлари ва хусусий корхоналар кишлок хужалик махсулотлари етиштириш ва қайта ишлашдан...олган даромадлари (фойдалари) буйича руйхатдан утган вақтидан эътиборан икки йил муддатга» озод қилинади.

V1. МОЛИЯВИЙ РЕЖА.

1 кг тайер махсулотнинг сотилиш нархи, ушбу махсулотга булган талабга, нархлар тахлили асосида, 500 сум миқдорида белгиланади.

Юқорида қайд этилган курсаткичлар асосида 6.1 таблицада, бир мавсум ичида олинishi режалаштирилган даромад курсатилган.

Таблица 6.1.

№	Сотиладиган махсулот номи	Улчов бирлиги	Сони	Нархи (сум)	Жами (сум)
1	Памидор ва бодринг	кг	1600	400	640000

12 ой давомида олинishi қутиладиган даромад миқдори 1920000 сумни ташкил этади.

6.2 таблицада лойихани амалга ошириш учун жалб этилган кредит маблағини қайтариш ва кредитдан фойдаланганлик фоизларини тулаш схемаси курсатилган.

Кредитни кайтариш таблицаси

Таблица 6.2.

№	Тулов даври	Кредит микдори (сум)	Йиллик фоиз ставкаси 10 %	Кайтарилган кредит суммаси (сум)	Жами туланадиган сумма (сум)
1	0 йил	2000000	--	--	--
2	1-йилнинг, 1- 6 ойлиги	2000000	100000	300000	400000
3	1-йилнинг, 2- 6 ойлиги	1700000	85000	300000	385000
4	2-йилнинг, 1- 6 ойлиги	1400000	70000	300000	370000
5	2-йилнинг, 2- 6 ойлиги	1100000	55000	300000	355000
6	3-йилнинг, 1- 6 ойлиги	800000	40000	300000	340000
7	3-йилнинг, 2- 6 ойлиги	500000	25000	500000	525000
	ЖАМИ	0	375000	2000000	2375000

Лойиханинг,3 йил ичида амалга оширилиши натижасида, кутилатган молиявий курсаткичлар 6.3 таблицада акс эттирилган.

МОЛИЯВИЙ РЕЖА

Таблица 6.3.

№	Курсаткичлар номи	1- ярим йилликда (сум)	2- ярим йилликда (сум)	3- ярим йилликда (сум)
1	Тушум	1920000	1920000	1920000
2	Харажатлар	657600	657600	657600
3	Даромад	1262400	1262400	1262400
4	Кредитнинг фоизи	185000	225000	65000
5	Кайтариладиган кредит суммаси	600000	600000	800000
6	Туловлардан кейин коладиган фойда	477400	437400	397400

ХУЛОСА.

Ушбу лойихани тақдим этишдан олдин, лойиха ташаббускори томонидан, _____ шаҳри ва _____ вилояти полиз экинлари маҳсулотлари бозоридаги аҳвол, лойихани амалга оширишда таъсир курсатадиган ҳамма факторларни эътиборга олиб, чуқур таҳлил этилди.

Келтирилган молиявий курсаткичлар натижалари, ҳамда полиз экинлари маҳсулотларини кичик хажмда ишлаб чиқаришни ташкиллаштиришнинг бутун программасини таҳлил қилиш, ички бозордаги шароитни, биринчи навбатда хом-ашени етказиб бериш, худди шундай қорхоналар томонидан буладиган рақобатни, ишлаб чиқаришдаги булиши мумкин бўлган хатарлар ва бошқа факторларни эътиборга олиб қилинган таҳлил натижасида лойихани амалга оширишда, лойиха ташаббускори томонидан курсатилган барча тадбирларнинг самаралилиги ва ҳаётийлиги туғрисида хулосага келинади.

Ушбу лойихани амалга оширилиши, лойиха ташаббускори фикрини ҳаётга татбиқ этишга, ҳамда Республикамизда олиб борилаётган иқтисодий ислохатларга уз улушини қушишга имкон яратилади.